

CUPRINS

Prefață la ediția a IV-a, 2025	11
Prefață la ediția a III-a, 2023.....	19
Prefață la ediția a II-a, 2021	23
Cuvânt înainte.....	29
Prefață la ediția I, 2018.....	31
Lista abrevierilor utilizate	41

Capitolul I

CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ.....	45
1. Cercetarea științifică	45
1.1. Ce este cercetarea științifică.....	45
1.2. Legislație privind cercetarea științifică	47
1.3. Funcțiile didactice și de cercetare.....	50
2. Ministerul Educației și Cercetării.....	52
3. Autoritatea Națională de Cercetare.....	58
4. Strategia națională de cercetare, inovare și specializare inteligentă a României.....	61
4.1. Cercetarea științifică în drept	65
5. Organisme consultative în cercetarea științifică, dezvoltare tehnologică și inovare	70
5.1. Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării – C.N.E.C.S.D.T.I.	70
5.2. Consiliul Național al Cercetării Științifice.....	71
5.3. Colegiul Consultativ pentru Cercetare-Dezvoltare și Inovare	72
6. Comitetul Național pentru Știință, Tehnologie și Inovare.....	73
7. Reglementări internaționale privind cercetarea științifică.....	75
7.1. Programul U.E. „Orizont 2020” – Programul cadru pentru cercetare și inovare al Uniunii Europene.....	76

7.2. Programul U.E. „Orizont Europa” – Programul cadru pentru cercetare și inovare al Uniunii Europene, 2021-2027	78
7.3. Programul Europa digitală.....	83
7.4. Alte documente internaționale privind cercetarea științifică	85
7.4.1. Carta europeană a cercetătorilor	86
7.4.2. Codul de conduită pentru recrutarea cercetătorilor.....	87
7.4.3. Declarația de la Bonn privind libertatea cercetării științifice	89
7.4.4. Rezoluția Parlamentului European din 17 ianuarie 2024, conținând recomandări adresate Comisiei privind promovarea libertății de cercetare științifică în U.E.	91
8. Concluzii.....	92

Capitolul II

STANDARDIZAREA.....	95
1. Standardizarea – cadru general.....	95
2. Standardizarea în științele juridice.....	98
3. Standarde privind evaluarea calității în învățământul superior	104
3.1. Standarde europene privind evaluarea calității în învățământul superior	104
3.2. Standarde specifice privind evaluarea externă a calității academice a programelor de studii	106
3.2.1. Standarde specifice privind evaluarea externă a calității academice a programelor de studii din domeniile de licență și master, elaborate de către ARACIS în domeniul științelor juridice	106
3.2.2. Standarde specifice privind evaluarea studiilor universitare de doctorat.....	108
4. Standarde minimale necesare și obligatorii pentru conferirea titlurilor didactice din învățământul superior, a gradelor profesionale de cercetare-dezvoltare, a calității de conducător de doctorat și a atestatului de abilitare.....	111
5. Standarde privind întocmirea lucrărilor cu caracter științific.....	116
5.1. Reguli privind lucrarea de finalizare a studiilor	116
5.2. Structura unei lucrări cu caracter științific.....	123
5.3. Citarea și bibliografia	127
6. Concluzii.....	131

Capitolul III

ETICA UNIVERSITARĂ	133
1. Chestiuni generale privind etica.....	133
2. Etica universitară.....	142
2.1. Legislație privind etica universitară	142
2.2. Valorile etice universitare	145
2.2.1. Valorile etice universitare potrivit Metodologiei de etică și integritate în procesul de evaluare a universităților din România	148
2.2.2. Valorile etice universitare potrivit Codului – cadru de etică și deontologie universitară.....	151
2.2.3. Valorile etice universitare potrivit Legii învățământului superior nr. 199/2023.....	152
2.2.4. Abaterile de la sistemul de valori etice și sancționarea acestora	155
3. Autonomia universitară	156
3.1. Principiul răspunderii publice	158
4. Comisii consultative naționale	160
4.1. Comisia Națională de Etică și Management Universitar – C.N.E.M.U.	161
4.2. Comisia Națională de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare – C.N.A.T.D.C.U.....	165
5. Etica în inteligența artificială – scurte considerații.....	169
6. Concluzii.....	175

Capitolul IV

CODURILE DE ETICĂ UNIVERSITARE	177
1. Modalități de reglementare a eticii în Codurile de etică și deontologie universitară. Principii, valori, proceduri	177
1.1. Carta universitară potrivit Legii învățământului superior nr. 199/2023.....	179
1.2. Etica în Carta universitară și în Codurile de etică ale universităților naționale	182
2. Etica profesiilor juridice	190
3. Concluzii.....	195

Capitolul V

INTEGRITATEA ACADEMICĂ	197
1. Conceptul de integritate	197
2. Integritatea academică.....	201
2.1. Conceptul de integritate academică.....	201
2.2. Comportamente interzise în mediul universitar	202
2.3. Alte aspecte ale integrității academice – doctrină și aspecte practice	206
3. Integritatea academică reflectată în Codurile de etică și deontologie ale universităților.....	212
4. Implicarea Curții Constituționale în clarificarea conceptului de integritate academică.....	220
5. Concluzii.....	224

Capitolul VI**INTEGRITATEA ÎN SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI CERCETAREA**

ȘTIINȚIFICĂ.....	226
1. Integritatea în sistemul național de învățământ.....	226
1.1. Standardele de integritate în sectorul educației și în cercetare.....	230
1.2. Strategia Națională Anticorupție.....	237
1.2.1. Strategia Națională Anticorupție în Educație.....	240
2. Integritatea în Codul de etică și normele de conduită profesională al ARACIS.....	243
3. Propuneri de lege ferenda.....	246
4. Concluzii.....	249

Capitolul VII**BUNA CONDUITĂ ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ.....**

251	
1. Buna conduită în cercetarea științifică – cadru general	251
1.2. Ce este buna conduită academică?	255
2. Abateri prevăzute în Codurile de etică și deontologie universitară	260
3. Sancțiuni pentru încălcarea normelor de etică și deontologie universitară	265
3.1. Abaterile de la normele de bună conduită în activitatea CDI prevăzute de Legea nr. 183/2024 privind statutul personalului de cercetare, dezvoltare și inovare	266

3.2. Abaterile de la normele de etică și deontologie universitară, potrivit Legii învățământului superior nr. 199/2023	271
3.3. Sancțiuni pentru încălcarea normelor de etică și deontologie universitară	274
4. Comisia de etică universitară	280
4.1. Cum lucrează Comisia de etică.....	282
5. Prevederi ale Legii învățământului superior nr. 199/2023 referitoare la existența plagiatului în tezele de doctorat	288
6. Renunțarea la titlul de doctor.....	291
7. Concluzii.....	295

Capitolul VIII

PLAGIATUL.....	297
1. Conceptul de plagiat și autoplagiat	297
2. Legislația care reglementează plagiatul și autoplagiatul	302
3. Sancțiuni pentru plagiat și autoplagiat.....	307
4. Interferența plagiatului cu legislația dreptului de autor	313
4.1. Încălcarea dreptului de proprietate intelectuală în Codurile de etică ale universităților.....	318
5. Tipuri de plagiat.....	321
6. Concluzii.....	325

Capitolul IX

IDENTIFICAREA PLAGIATULUI ÎN LUCRĂRILE CU CARACTER

ȘTIINȚIFIC	326
1. Criterii de detectare a plagiatului	326
2. Ghid de identificare a plagiatului în lucrările științifice adoptat de Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării.....	329
2.1. Obiective și definiții termeni.....	330
2.2. Principii în analiza plagiatului, dezvoltate în Ghid	333
Bune practici dezvoltate de Ghid pentru aprecierea plagiatului.....	335
3. Cum este prevăzut plagiatul în Codurile de etică și deontologie ale universităților	339
4. Cum evităm plagiatul în lucrările cu caracter științific.....	344
5. Concluzii.....	353

Capitolul X**PROGRAME UTILIZATE ÎN VEDEREA STABILIRII GRADULUI DE****SIMILITUDINE ÎN LUCRĂRILE ȘTIINȚIFICE.....354**

1. Programele recunoscute de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare și utilizate la nivelul instituțiilor de învățământ superior organizatoare de studii universitare de doctorat, în vederea stabilirii gradului de similitudine pentru lucrările științifice..... 354
2. Exemplificări de programe utilizate în vederea stabilirii gradului de similitudine pentru lucrările științifice..... 359
 - 2.1. Programul de verificare TURNITIN.....360
 - 2.2. Programul de verificare Sistemantiplagiat.ro..... 362
3. Raportul de similitudini..... 363
 - 3.1. Legislație363
 - 3.2. Raportul de similitudine – experiența universităților 366
 - 3.3. Slăbiciuni ale raportului de similitudine.....370
4. Concluzii..... 375

Capitolul XI**ASPECTE DE DREPT COMPARAT PRIVIND INTEGRITATEA ACADEMICĂ376**

1. Integritatea academică în dreptul comparat.....376
2. Documente internaționale privind integritatea științifică380
 - 2.1. Codul european de conduită pentru integritatea cercetării 380
 - 2.2. Declarația de la Singapore privind integritatea cercetării.....385
 - 2.3. Carta europeană a cercetătorului 385
 - 2.4. Concluziile Consiliului Uniunii Europene asupra integrității cercetării387
 - 2.5. Programul cadru pentru cercetare și inovare „Europa Orizont” 389
3. Alte organisme internaționale implicate în promovarea integrității în cercetare392
4. Concluzii..... 395

Bibliografie selectivă.....399